

Nerdalseter med Innerdalstårnet og Skarfjell.

Min kjærlighetssti på den kanten er fra Åmotdalshytten forbi Lusebutjernene og vest for Dyrlægga mot vannskillet mellom Svartådalen og Grønlistardalen, over mot Svarthammerhullet og Aursjøen. Hvis jeg da ikke tar ned Grønlistardalen med all villskapen der til Gruvedalen.

I denne sne- og stenørken får en turist gå i fred i et hvert fall. Det eneste De ser spor av er villrenen.

Denne tur er noe lang, for den tar ca. 14 timer. Men en kan vel for en gangs skyld være tidlig ute; og så har man den herlige følelsen av at man kun har sig selv å stole på. Og for en gangs skyld ser en også hvor liten man er, men selv i denne sin litenhet er man *fri*.

Harald J. Loennechen.

HUNDE-KJØRING

AV SIGURD SKAUN

Menneskets evne til å tilpasse sig naturforhold er ofte forbløffende. Hvilken tilpasningsevne røber ikke oppfinnelser som for eksempel ski og skøiter? Skøitene har vært gjenstand for en lengere utvikling. Det er en himmelvid forskjell mellom de første islegger, laget av dyreknokler, og de moderne panser-skøiter. Men denne utvikling skyldes nu først og fremst opdagelsen av et nytt materiale, stålet. Mer stillestående er skiens historie. Den har — stort sett — hatt den samme form siden tidenes morgen, den er allerede i sin første form så fortreffelig at den ikke kan gjøres stort bedre!

Men av og til synes det som om denne tilpasningsevne plutselig slår klikk. Hvorfor er skien ukjent hos et sne-folk som eskimoene? Materialmangelen, vil man kanskje innvende. Men eskimoene har nu rekved nok til å lage sig sleder og kone-båter — de vilde også kunnet lage sig ski. Og er dette med eskimoene ikke overbevisende nok, så la oss tale om Canadas indianere. De bor midt i tykke skogen — men ski kjente de ikke før hvite menn bragte den over havet.

La oss nu for resten ikke bryste oss så svært meget på naturfolkens bekostning — også *vår* tilpasningsevne svikter av og til. Vi har og har i uminnelige tider hatt skøiter til å ta oss frem med over våre store islagte sjøer og fjorder, vi har ski til å korte flyenes og viddenes uendelige snebedekket med. Men det vinterlige transportmiddel, det både eskimoer og indianere har — har vi det? Vi har både hunder og sleder og først og fremst behov. Men har vi tilfredsstillt det?

Det er intet mindre enn en grandios pussighet at hundekjøring har vært uanvendt i Skandinavia inntil for etpar år siden. Hvilken

betydning vil ikke dette billige, lettvindte og frem for alt effektive transportmiddel ha for oss? Fot eskimoer og indianere er det simpelt hen et *conditio sine qua non* — og det er mer enn merkelig at det ikke er det for oss også. Hvor jernbaner og biler og hesteskys ikke kommer frem — og det er såmen på de fleste steder av landet vårt — der kommer hundesleder frem som barnelek. Hvor-

Hundekjøring.

for henter ikke fjellgårdene poviant til sine mennesker og fo'r til sine krøtter med hundesleder — i stedet for å slite det møisommelig frem på manneryggen, bør for bør? Hvordan i all verden har man tenkt sig å føre en vinterkrig uten bikkjer? Hvordan skal mat og ammunisjon ellers fraktes inn i ødet? Hvordan skal mitraljøser og lett artilleri komme frem til gunstige stillinger? Hvordan skal sårede befordres ned til feltlazarettene — uten bikkjer?

Nu er det gått op for oss, nu er bikkjene halvparten av de militære vinterøvelser. Men at vi ikke er kommet på det før!

Trondhjemmerne har æren av å ha vært ute blandt de første her. Den første trekkhundklubb i Norge, Nordenfjelske trekkhundklubb, blev stiftet her i byen for noen år siden. Den har kanskje ikke grepet saken så energisk an som den kunde gjort — men litt har den dog utrettet, og ikke så ganske litet heller. Den har innhentet drevne hundekjørerers uttalelser om sleder, seler og utstyr for øvrig. Den har eksperimentert med hunderaser for å finne den som egner sig best som trekkhund, og den har stillet bikkjer til disposisjon for de militære vinterøvelser. Dette med bikkjerasene er ikke det minst interessante. Der har vært gjort forsøk både med schäferer, elghunder, ostjakhunder, irske ulvehunder og grønlandshunder. Resultatet av forsøkene kan kanskje resumeres slik: Schäferne er for temperamentsfulle, de er sprintere, kortløps-hunder som maser sig forholdsvis hurtig ut og ikke egner sig for kjøring i dagevis. Elghundene og ostjakhundene er for sedate, de mangler oftest gå-på-humør. Ulvehundene er jo gallopp-hunder og tér sig ikke bra i selen. Grønlands-hundene er kniven! Som man kunde vente, de er jo født til slikt arbeide, tilvant det gjennom generasjoner. De er hårdføre og nøisomme — og pasjonerte trekkere. Når de er spent for, gauler de av iver for å komme avsted! Og allikevel maser de sig ikke ut, slik som schäferne. Som spesialhunder er grønlandshundene sikkert de beste, og det er gledelig at der nu er kommet en god stamme av dem hit til byen. Men ellers vil enhver middelsstor og stor hund kunne spennes for en slede. Fuglehunder er utmerket til kortere turer. De trekker gjerne, og kjøringen gir dem en fortreffelig mosjon. Den er en utmerket måte å anvende dem på om vinteren når de allikevel går unyttet som regel.

Enhver hund trekker gladelig sin egen vekt, altså en meget stor pakning — mat og utstyr nok for en ukes opphold i ødemarken for mann og hund. Tenk hvilken øket aksjonsradius en skiløper får når han kan gå uten pakning og ha både telt og mat på sleden, som hans trofaste, firbente tur-kamerat trekker!